

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/193176,Konferencja-naukowa-Zwizualizowac-przeszlosc-Od-celuloidu-do-rozszerzonej-rzeczy.html>
02.03.2026, 01:11

Konferencja naukowa „Zwizualizować przeszłość. Od celuloideu do rozszerzonej rzeczywistości” – Warszawa, 27 października 2023

Była to 15-ta edycja corocznych spotkań organizowanych przez Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej z okazji Światowego Dnia Dziedzictwa Audiowizualnego ustanowionego przez UNESCO w 2005 r. Patronat nad konferencją objął już po raz 13-ty Polski Komitet ds. UNESCO. Tegoroczna edycja gościła się w Sali Odczytowej Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi w Warszawie.

30.10.2023

Ponad 150 słuchaczy sesji naukowej mogło usłyszeć o wpływie nowoczesnych technologii na prezentację archiwalnych materiałów filmowych i fotograficznych. Konferencja poruszyła temat twórczego wykorzystania filmu i fotografii jako medium do pokazania przeszłości. Przedstawione zostały różne metody zapisu materiałów audiowizualnych i zdjęć, począwszy od tych tradycyjnych na taśmie filmowej i fotograficznej, poprzez techniki cyfrowe, aż po metody wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości.

Konferencję otworzyła Pani Marzena Kruk – Dyrektor Archiwum IPN. Po powitaniu uczestników nawiązała do pierwszej konferencji zorganizowanej przez Archiwum IPN w 2008 r., która była jednocześnie pierwszym wydarzeniem w Polsce zorganizowanym w ramach obchodów Światowego Dnia Dziedzictwa Audiowizualnego. Następnie opowiedziała o ewolucji cyklu konferencji, które z roku na rok zmieniały się z branżowych, archiwalnych w bardziej interdyscyplinarne, skupione jednak cały czas wokół materiałów audiowizualnych i fotograficznych. Występowały na niej osoby z różnych instytucji: archiwów, muzeów, instytucji kultury, zarówno w Polsce jak i na całym świecie. Na koniec swojego wystąpienia podkreśliła, że cykl konferencji jest doskonałym forum wymiany doświadczeń pomiędzy instytucjami.

Następnie ze strony gospodarzy konferencji głos zabrał dr Mateusz Szpytma – zastępca prezesa IPN, który podkreślił rolę materiałów audiowizualnych i fotograficznych w przybliżaniu przeszłości. Przytoczył także przykłady dobrego wykorzystania materiałów fotograficznych i audiowizualnych w działalności IPN: wydawniczej – jakim jest album „Czas Bestii” Adama Pleskaczyńskiego oraz wystawienniczej, jaką jest przygotowana wystawa prezentująca działalność Polskiego Sokolstwa pt. „Ramię krzep, Ojczyźnie służ”, prezentowana obecnie w Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku. Materiały audiowizualne IPN zostały również wykorzystane w nowym filmie fabularnym Roberta Glińskiego „Figurant”. Na koniec swojego wystąpienia wskazał na zalety korzystania z nowych technologii, w tym rozszerzonej rzeczywistości, ale wspomniał również o zagrożeniach, które ona niesie, możliwości zafałszowania obrazów i wypowiedzi. Wskazał, że celem instytucji, które posiadają w swoich zbiorach materiały audiowizualne, jest nie dopuszczenie do takich zafałszowań.

Kolejną osobą, która zabrała głos, był pan Tomasz Komorowski – przedstawiciel Polskiego Komitetu ds. UNESCO. Podziękował Archiwum IPN za inicjatywę konferencji. Podkreślił integracyjny wymiar dyskusji na niej. Stwierdził, że żyjemy w czasach audiowizualnych i nowych technologii, które znacząco wpływają na odbiorców na pamięć zbiorową. Stwierdził, że

wykorzystanie nowoczesnych technologii to również wyzwanie moralne, nakładające na osobę je wykorzystującą odpowiedzialność za przekazanie prawdy.

Konferencja składała się z 3 bloków tematycznych. W pierwszym z nich wystąpili:

Adrianna Paradowska – Zastępca Dyrektora Biura Nowych Technologii z referatem pt. *Immersyjne projekty edukacyjne w obszarze historii*.

Michał Kosiorek – Kierownik Działu Promocji i Projektów w Biurze „Niepodległa” z referatem pt. *„Historia rozszerzona” Rola projektów immersyjnych w edukacji na przykładzie inicjatyw Biura Niepodległa – Niepodległa w Kadrze oraz Iskry Niepodległej*.

Radosław Poboży – Główny Specjalista w Archiwum IPN z referatem pt. *Palimpsesty minionej rzeczywistości. Dokumentacja wizyjna w Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, wczoraj, dzisiaj, jutro*.

Referenci przedstawili w tej części immersyjne projekty z wykorzystaniem nowoczesnych technologii oraz wykorzystanie dokumentacji filmowej w Archiwum IPN.

W drugim bloku za pomocą łączы internetowych swoje referaty przedstawili:

prof. dr hab. Dorota Skotarczak – Kierownik Pracowni Historii Wizualnej na Wydziale Historii UAM, referat pt. *Sposoby przedstawiania przeszłości w filmie w PRL*.

dr Małgorzata Smoleń – Instytut Sztuk Audiowizualnych UJ, referat pt. *„Album Fleischera” (1962) Janusza Majewskiego oraz „Powszedni dzień gestapowca Schmidta” (1963) Jerzego Ziarnika, w kontekście kultury pamięci według koncepcji Astrid Erll*.

Ukazana została w nich naukowa analiza filmów fabularnych i dokumentalnych w zakresie wykorzystania wydarzeń historycznych oraz archiwalnej dokumentacji fotograficznej.

W trzecim bloku wystąpili:

Aleksander Kann – specjalista z Działu Ikonografii i Fotografii Muzeum Powstania Warszawskiego z referatem pt. *Barwy Powstania Warszawskiego, czyli o granicach między źródłową wiedzą a cyfrową kreacją. Raport z prac nad koloryzacją 100 zdjęć wybranych przez Chrisa Niedenthala.*

dr Michał Pieńkowski – Starszy filmograf w FilMOTECE Narodowej – Instytucie Audiowizualnym z referatem pt. *Stare, a jak nowe. Dylematy związane z restauracją cyfrową zabytków filmowych.*

Tomasz Kalisz – Główny specjalista ds. digitalizacji i rekonstrukcji w Ośrodku Dokumentacji i Zbiorów Programowych Telewizji Polskiej z referatem pt. *Taśma filmowa, przeszłość w przyszłości. Rola nowoczesnego archiwum na przykładzie Ośrodka Dokumentacji i Zbiorów Programowych TVP S.A.*

Ta część konferencji skupiona była na ukazaniu rekonstrukcji i restauracji cyfrowej analogowych materiałów zapisanych na taśmie filmowej i błonie fotograficznej, poruszony został problem granic ingerencji w obraz umieszczony na oryginalnym materiale archiwalnym.

Konferencję prowadził: Radosław Morawski – Kierownik Sekcji Opracowywania Dokumentacji Audiowizualnej Archiwum IPN.

Zapis konferencji dostępny jest na profilu Archiwum IPN na Facebooku oraz będzie wyemitowany po opracowaniu zapisu konferencji w formie retransmisji na kanale IPN TV Konferencje w serwisie Youtube.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Konferencja naukowa

Powiązane wiadomości

Konferencja naukowa „Wbrew zakazom. Fotografia jako forma oporu w latach 1939-1945” – Warszawa, 28 października 2024